

Top 10 Hoogtepunten van Madeira

Welkom op Madeira.....	5
Madeira verkennen.....	6
Hoogtepunten van Madeira.....	10
Kathedraal van Funchal (Sé).....	12
Museu de Arte Sacra, Funchal ...	14
Blandy's Wine Lodge, Funchal....	16
Museu da Quinta das Cruzes, Funchal.....	18
Zona Velha, Funchal.....	22
Jardim Botânico, Funchal.....	26
Quinta do Palheiro Ferreiro.....	32
Monte.....	34
Curral das Freiras.....	36
Pico do Arieiro.....	38

De Top 10 van alles

Historische momenten.....	42
Historische gebouwen.....	44
Kerken.....	46
Musea.....	48
Tuinen.....	50
Stranden.....	52
Levadawandelingen en trektochten.....	54
Buitenactiviteiten.....	56
Madeira voor kinderen.....	58
Restaurants.....	60
Wijnhandels.....	62
Speciaalzaken.....	64
Madeira zonder portemonnee....	66
Festivals.....	68

Madeira van streek tot streek

Funchal.....	72
Midden-Madeira.....	80
West-Madeira.....	86
Oost-Madeira.....	94
Porto Santo.....	100

Wegwijs op Madeira

Vervoer naar en op Madeira.....	108
Praktische informatie.....	110
Accommodatie.....	114
Register.....	118
Dankbetuiging.....	124
Nuttige uitdrukkingen.....	126

Binnen de Top 10 zegt een positie niets over kwaliteit of populariteit. Alle items zijn wat dat betreft geheel gelijkwaardig.

Omslag voor en rug Zicht op Cabo Girão, de hoogste klif op Madeira, in Camara de Lobos
Omslag achter Luchtfoto van Camara de Lobos, Madeira
Titelpagina Formele tuinen in de botanische tuin van Madeira, Funchal

De informatie in deze Capitool Top 10 Madeira wordt regelmatig gecontroleerd en aangepast. Alles is in het werk gesteld om ervoor te zorgen dat de informatie in dit boek bij het ter perse gaan zoveel mogelijk is bijgewerkt. Gegevens zoals telefoonnummers, openingstijden, prijzen, exposities en reisinformatie zijn echter aan veranderingen onderhevig. De uitgever is niet aansprakelijk voor consequenties die voortvloeien uit het gebruik van dit boek.

Mercado dos Lavradores, Funchal

Beschilderde blauwe tegels met Leda en de zwaan

1 Leda en de zwaan

Rechts van de ingang toont een tegelafbeelding van de markt rond de 20ste eeuwswisseling, met kramen onder canvas overkappingen en marktkooplui in traditionele klederdracht. De fontein in de afbeelding, met een marmeren beeld van *Leda en de zwaan*, staat nu op de binnenplaats van het stadhuis (blz. 44).

2 Bloemenverkopers

De bloemenverkopers dragen nog altijd traditionele klederdracht,

die al even kleurig en opvallend is als hun tropische orchideeën, paradijsvogelbloemen, lelies en aronskelken.

3 Slagers en bars

De slagerijen, die vers, gekookt en gedroogd vlees en worst verkopen, bevinden zich in een afzonderlijk gebied, te bereiken via straten rond de markthal. Rond de rand van de hal zelf liggen piepkleine barretjes, waar marktbezoekers en -kooplui kunnen genieten van lekkere snacks zoals kleine porties bonen met knoflook, zoute olijven of zoete pudding-broodjes.

4 De markthal

De art-decohal, in 1937 ontworpen door Edmundo Tavares (1892–1983), bestaat uit modern materiaal. De kleuren herinneren echter aan het grijze en roestrode basalt van Madeirese architectuur.

5 Schoenmaker

U kunt handgemaakte, duurzame Madeirese enkellaarsjes en stijlvolle sandalen uit Sousa e Sousa

Een explosie aan kleur te koop

kopen. De kraam van deze schoenmaker, die de vorm heeft van een traditioneel A-huis (blz. 66), vindt u aan de rechterkant van de ingang.

6 Tegelafbeeldingen

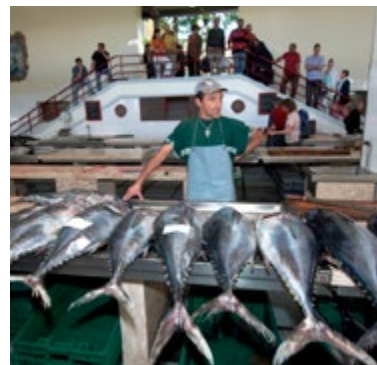
Rond de ingang ziet u nog meer tegelafbeeldingen. Het werk van kunstenaar João Rodrigues uit 1940 toont standverkers en het wapen van Funchal (met vijf suikerkegels in een kruis).

7 Begane grond

In de winkelgangen rond de binnenplaats vindt u een groot assortiment leren tassen, rietvlechtwerk, fadomuziek, maderawijn en honinggebak. Boeren die een dag van het platteland hierheen komen, verkopen lekker brood, bossen kruiden en seizoensvruchten uit omgekeerde kratten.

8 Fruit en groenten

Boven, in het domein van de fruit- en groenteverkopers, liggen de kramen vol met de kleurrijke, geurige oogst die net is binnengehaald uit de streek. Terwijl u een weg zoekt door de smalle padjes krijgt u soms een gratis stukje mango, passievrucht of bloedrode tomatillo aangeboden, in de hoop dat u dan blijft staan en iets koopt.

Tonijn op de vismarkt

9 Vismarkt

Terwijl de fruitkramen boven een blik lijken te gunnen in de Hof van Eden, lijkt de luidruchtige vismarkt in de kelder meer een hells tafereel: kraamhouders in bebloede schorten hakken met hun messen tonijn en *espada* aan stukken.

10 Kruidenverkoper

Op de eerste verdieping, bij de trap, staat een kraam met verse en gedroogde kruiden, allemaal zorgvuldig gesorteerd. Er zijn bossen moederkruid tegen hoofdpijn, en venkel- en eucalyptussnoepjes tegen verkoudheid.

FRUIT VAN MADEIRA

Op de markt van Funchal kan zelfs het alledaagse u verrassen: de kleine, naar honing geurende banaantjes, zo groot als een vinger, zijn de lekkerste die u ooit zult proeven. Negeer de glimmende geïmporteerde appels en tomaten, en kies de soorten die al eeuwenlang op Madeira groeien. Dit is uw kans om alles te proeven: de lantaarnvormige *pitanga* (Braziliaanse kers), suikerriet, schijfcactus, loquat, boeah nona, guave, papaja, passievrucht, granaatappel en kweepeer – allemaal lokaal gekweekt.

Er wordt veel exotisch fruit verkocht op Madeira, zoals deze doerians.

TOP 10 Musea

Museu Henrique e Francisco Franco

1 Museu Henrique e Francisco Franco, Funchal

Kaart N4 ■ Rua João de Deus 13 ■ 291-230633 ■ Open ma–vr 9.30–18.30 uur ■ Niet gratis

De artistieke gebroeders Franco, schilder Henrique (1883–1961) en beeldhouwer Francisco (1855–1955), verlieten Madeira en zochten roem in Lissabon en Parijs. Hun werk wordt hier bejubeld.

Casa Museu Frederico de Freitas

2 Museu da Quinta das Cruzes, Funchal

In dit huis woonde de eerste heerser van Madeira toen het eiland net was toegevoegd aan Portugal, aan het begin van het Tijdperk der Ontdekkingsreizen, in de 15de eeuw. Schilderijen en schetsen van herkenningpunten op het eiland hangen aan de muren van de rijkversierde kamers van deze *quinta* (blz. 18–19).

3 Museu de Arte Sacra, Funchal

Funchals museum voor religieuze kunst is beroemd om de kleurrijke, 16de-eeuwse Vlaamse schilderijen. Het bezit ook veel kleurig beschilderde houten beelden (blz. 14–15).

4 Blandy's Wine Lodge, Funchal

Een rondleiding door deze charmante oude *adegas* stimuleert alle zintuigen (blz. 16–17).

5 Casa Museu Frederico de Freitas, Funchal

Kaart P2 ■ Calçada de Santa Clara 7 ■ 291-202570 ■ Open di–za 10.00–17.30 uur ■ Niet gratis

In dit museum vol antiek en religieuze schilderijen ziet u ook een collectie theepotten uit de hele wereld. Een vleugel bevat keramiektegels, met fraaie exemplaren uit Madeirese kerken die allang niet meer bestaan.

6 Museu a Cidade do Açúcar, Funchal

Kaart P3 ■ Praça Colombo 5 ■ 291-236910 ■ Open ma–vr 9.30–17.30 uur ■ Niet gratis

Funchals historie wordt belicht aan de hand van de suikerindustrie.

7 Museu Municipal e Aquário, Funchal

Kaart P2 ■ Rua da Mouraria 31 ■ 291-229761 ■ Open di–zo 10.00–18.00 uur ■ Niet gratis

Beneden is een donker aquarium, en boven opgezette Madeirese dieren.

8 Centro das Artes Casa das Mudas, Calheta

Kaart B4 ■ Estrada Simão Gonçalves da Câmara 37 ■ 291-820900 ■ Open di–zo 10.00–13.00, 14.00–18.00 uur ■ Niet gratis

Galerie met werk van onder meer Picasso en Francis Bacon.

Blauwe vinvis in het Museu da Baleia

9 Museu da Baleia, Caniçal

Kaart L4 ■ Rua da Pedra d'Eira ■ 291-961858 ■ Open di–zo 11.00–18.00 uur ■ Niet gratis ■ www.museudabaleia.org

Het museum begroet zijn bezoekers in een wereld van dolfinen en walvissen. Interactieve en 3D-exposities tonen de ontwikkeling van deze fascinerende dieren. U ziet er een walvisvaarder.

10 Madeira Story Centre, Funchal

Een leuk interactief museum over alle aspecten van de geschiedenis van het eiland (blz. 23). Er zijn ook een restaurant op het dak en een winkel met kunstnijverheid.

TOP 10 MUSEUMSTUKKEN

Tegels bij Blandy's Wine Lodge

1 Processiekrans

Magnifiek renaissancestisch zilverwerk, met evangelisten en bijbelse taferelen in reliëf aangebracht (Museu de Arte Sacra) (blz. 14).

2 Muurschilderingen door Max Römer

De taferelen van de druivenoogst tonen de kracht van de jeugd en het gouden herfstlicht in Blandy's Wine Lodge (blz. 16).

3 Indiase miniatuur

Maria afgebeeld als Mongoolse prinses (zaal 1, Quinta das Cruzes) (blz. 18).

4 Houten sculptuur

Zeldzame stammensculptuur uit Zimbabwë uit de vijftiger en zestiger jaren (Monte Palace Museum) (blz. 35).

5 Wapenschild

Bijzonder voorbeeld uit 1584 met elementen uit de suikerindustrie (Museu a Cidade do Açúcar).

6 Murenen

Slangachtige diepzeevissen met scherpe tanden (Museu Municipal e Aquário).

7 Wintertuin

Glazen kas in art-nouveaustijl vol varens (Casa Museu Frederico de Freitas).

8 Jongen met haan

Dit portret van een Madeirese boerenjongen is een van Henrique Franco's mooiste werken (Museu Henrique e Francisco Franco).

9 Portretten van Columbus

Schilderijen en tekeningen van Christoffel Columbus (1451–1506) (Casa Museu Cristóvão Colombo) (blz. 102).

10 Bewerkt ivoor

Bewerkte walvisbotten, uit de tijd dat de walvisjacht legaal was (Museu da Baleia).

TOP 10 Midden-Madeira

Traditioneel huis, Santana

Midden-Madeira bestaat vrijwel geheel uit hoge vulkanische pieken en diepe ravijnen. Wandelend beleeft u optimaal de grandeur van dit landschap, maar dankzij enkele mooie *miradouros* (panoramapunten) kunt u ook indrukwekkende foto's maken en genieten van de immense visuele aantrekkingskracht van het centrale gebergte als u met de auto rijdt. Noord en zuid contrasteren sterk. De zuidelijke hellingen, badend in de zon, zijn dichtbevolkt, met boerderijen met rode daken in een zee van wijnstokken en bananenbomen. De noordelijke hellingen zijn dichtbebost, en langs de kuststrook is terraslandbouw.

MIDDEN-MADEIRA

1 Boca da Encumeada

De Encumeadapas is een bergketen die het noorden van het zuiden scheidt. Vaak hangen er flarden wolken uit het noorden over de majestoeuze toppen, zoals de Pico Grande in het oosten en de kegelvormige Crista de Galo in het westen. Ten zuiden van de pas bevindt zich de Levada do Norte (blz. 54-55).

2 Santana

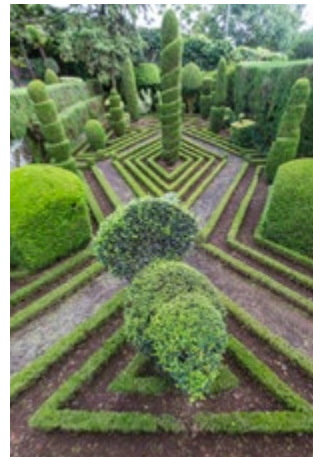
Kaart H2 ■ Horários do Funchal bus 56, Carros de São Gonçalo bus 103
In Santana ziet u de traditionele rietgedekte houten huizen – de *palheiros*. De bonte A-huizen zijn comfortabel en compact; veel ervan hebben een moderne uitbouw met keuken en badkamer, die oorspronkelijk ontbraken. U kunt naast de kerk een rijtje door het toeristenbureau geëxploiteerde huizen bezoeken en fotograferen, maar in het dorp ziet u er nog veel meer, met onberispelijke tuinen.

3 Cabo Girão

Kaart E5 ■ Rodoeste bus 154
Madeira's hoogste klif, 580 m boven de oceaan, zou ook de op een na hoogste ter wereld zijn. Vanaf het uitzichtpunt kijkt u op een *fajã*, een rotsplatform dat is ontstaan toen een deel van de klifwand miljoenen jaren geleden in zee tuimelde. De boeren verbouwen hier hun gewassen op mooi verzorgde terrassen. Wilt u deze van dichtbij zien, dan kunt u van Caldeira Rancho, aan de westkant van Câmara de Lobos, met de kabelbaan (*teleférico*) naar de voet van de klif.

4 Jardim Botânico

Hier bevredigt u uw nieuwsgierigheid naar de namen en de herkomst van alle bloeiende bomen, palmen, succulenten en geurige klimplanten die overal op Madeira groeien – in voortuinen en openbare parken en langs weggetjes (blz. 26-27).

Madeira Botanical Garden

5 Curral das Freiras

Tegenwoordig verbindt een lange tunnel het valleidorp Curral das Freiras met de wijde wereld, omdat de oude weg uit veiligheids-overwegingen gesloten is. In het dorp krijgt u meteen een idee van hoe geïsoleerd het indertijd lag (blz. 36-37).

Curral das Freiras

Activiteiten

1 Sightseeën Kaart L2

De twee uur durende tour in een toeristenbus vertrekt dagelijks om 14.00 uur vanaf de bushalte bij het benzinstation aan de oostkant van de pier.

Toeristenbus,
Porto Santo

2 Autotochtjes Moinho Rent-a-Car: kaart L2; 291-982141

Taxi's bieden eilandtochten, maar als u liever zelf rijdt, kunt u een auto huren bij Moinho Rent-a-Car.

3 Fietstochtjes Auto Acessórios Colombo: kaart L2; 291-984438 ■ Porto Santo Line: kaart L2; 291-210300

Auto Acessórios Colombo (tegenover de weg naar het Torre Praia Hotel) verhuurt fietsen, scooters en quad bikes. U kunt uw fiets ook reserveren via de Porto Santo Line. U haalt uw fiets op op de kade van Porto Santo en levert hem ook weer af.

4 Wandelen Kaart M1

Het pad naar de top van de Pico Branco, de op een na hoogste berg van Porto Santo, biedt mooi uitzicht vanuit uitkijkpunt Terra Chã.

5 Watersport Mar Dourado: kaart L2; 963-970789

Mar Dourado, op het Praia da Fontinha onder het Torre Praia Hotel, verhuurt waterfietsen en kajakken. Ook paragliding, waterskiën, windsurfen en boottochten.

6 Tennis Porto Santo Tennis Academy: kaart L2; Campo de Baixo; 291-983274

Porto Santo Tennis Academy, gelegen naast de golfbaan, voldoet aan alle wedstrijdseisen. Het hoofdstadion heeft zes banen.

7 Duiken Porto Santo Sub: kaart L2; Mari- na; 916-033997 ■ Rhea Dive: kaart L2; Rua Dr José Dia- mantino Lima; 964-500557

Dankzij de onver-
vulde zee en de
afwezigheid van
commerciële visserij

zijn Porto Santo's kusten rijk aan zeeleven. Ga naar Porto Santo Sub of Rhea Dive voor duiktips.

8 Paardrijden Hipicenter: kaart K2; Sítio da Ponta; 291-983258

Bij Porto Santo's Hipicenter kunnen kinderen en volwassenen van elk niveau paardrijden.

9 Winkelen Centro do Artesanato: kaart L2; naast de kade

Schelpen, modelboten en andere souvenirs met een nautisch thema zijn overvloedig voorradig in Porto Santo's kunstnijverheidswinkels; u vindt ze in het Centro do Artesanato.

10 Golf Porto Santo Golfe: kaart L2; Sítio das Marinhas; 291-983778

Porto Santo Golfe heeft een 18-hole, par 72-baan en een 9-hole, par 3 pitch-and-puttbaan, beide ontworpen door Severiano Ballesteros.

Golfbaan op Porto Santo

Restaurants

PRIJSKLASSEN

Voor een driegangenmenu met een halve fles wijn (of vergelijkbare maaltijd), inclusief toeslagen.

€ tot € 25 €€ € 25-€ 60 €€€ vanaf € 60

1 Pé na Água, Vila Baleira Kaart L2 ■ Sítio das Pedras Pretas (achter het Torre Praia Hotel) ■ 291-985242 ■ €€€

U zit nog net niet met de 'voeten in het water', zoals de naam suggereert, maar wel in het zand. De kok maakt een zalige *arroz morisco* (rijst met zeevruchten), gegrilde vis en kebabs.

2 Vila Alencastre, Porto Santo Kaart L2 ■ Estrada do Forno do Cal, Campo de Baixo ■ 291-985072 ■ €€€

Filete de peixe-espada com banana (zwaardvisfilet met banaan) en *arroz de pato* (eendenrijst) zijn in dit rustieke restaurant de specialiteiten.

3 Ponta da Calheta, Calheta

Kaart K2 ■ 291-985322 ■ €€€

In deze bar, op een geweldige locatie op de westpunt van het eiland, kunt u bij een ondergaande zon aan cocktails nippen en van knoflookrijke zeevruchten genieten.

4 Quinta do Serrado, Porto Santo

Kaart L1 ■ Hotel Quinta do Serrado,
Sítio do Pedregal ■ 291-980270 ■ €€€

Dit hotel-restaurant serveert stevige kost zoals varkenshaas met bacon en koriandersaus. Het passievrucht-dessert is heerlijk. Er is ook een uitstekende wijnkaart.

5 Baiana, Vila Baleira Kaart L2 ■ Rua Dr Nuno S Teixeira 9 ■ 291-984649 ■ €€€

Geliefd bij de lokale bevolking. Tus-
sen de vele dagverse vissen zitten
beslist soorten die u nooit eerder
hebt geproefd.

6 Salinas, Vila Baleira Kaart L2 ■ Rua Goulart Medeiros (deel van het Torre Praia Hotel) ■ 291-980450 ■ €€€

De specialiteit van dit stijlvolle
eethuis aan zee is kebab met een
stooftpot van banaan en inktvis.

7 Adega das Levadas, Miradouro das Flores

Kaart K2 ■ Sítio da Ponta-Morenos
■ 291-982721 ■ €

Dit leuke familierestaurant staat
bekend om de traditionele gerech-
ten, veel ervan bereid met zelfge-
kweekte ingrediënten.

8 Panorama Restaurant & Lounge Bar, Casinhas

Kaart L2 ■ Estrada Carlos Pestana
Vasconcelos ■ 291-983122 ■ €€ ■
Gesloten ma

Met het romantische uitzicht is dine-
ren hier een unieke gebeurtenis.

Panorama Restaurant met uitzicht

9 Casa d'Avó, Campo de Baixo

Kaart L2 ■ Estrada da Calheta ■
291-982037 ■ €

De huiselijke sfeer en het gevoel
voor humor van het personeel
garanderen een leuke avond uit.
De streekwijn is aan te raden.

10 Bar João do Cabeço Kaart L2 ■ Sítio do Cabeço da Ponta ■ 291-982137 ■ €

Dit vriendelijke, ontspannen café-
restaurant aan de ER111 is een popu-
laire eethuis, vooral voor de lunch.